

Referanser: KR 21/13, NFG 26/13, NFG 09/14, BM 21/14, KR 60/14, KM 12/90, KM 20/91, BM 24/91, KR 46/91 NFG 6/18, NFG 13/18, NFG 18/18 og NFG 24/18

Arkivsak: 18/00868-30

Saksdokumenter:

KR 12.1/19 KR detaljer liturgiforslag 2019 sammenliknet med 2002

Ordning for konfirmasjonstidens gudstjenester 2019 - Høringssak

Sammendrag

Med Gudstjenesteboken av 1992 fikk Den norske kirke en ny ordning for konfirmasjon der konfirmasjonsgudstjenesten fremstår som en ren forbønnshandling: *Konfirmasjonsgudstjeneste med bønn for den enkelte*. Etter 1992 har Den norske kirke hatt to store reformer: trosopplæringsreformen og gudstjenestereformen.

Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) oppnevnte våren 2018 en arbeidsgruppe til å arbeide med endringsforslag til konfirmasjonstidens gudstjenester. I arbeidet er det lagt særlig vekt på symbolhandlinger, prekentekster og bønnespråket. En konfirmasjonsgudstjeneste vil alltid være preget av lokale forhold som antall konfirmanter, personalressurser og kirkerommets arkitektur og bruksvennlighet, ungdomskultur og endringer, og dette må liturgien gi rom for.

Forslaget skal nå sendes ut på høring i henhold til Regler for saksbehandling i liturgisaker.

Arbeidet i gruppen har tatt utgangspunkt i større utviklingstrekk og endringer i gjennomføring av konfirmasjonstiden gjennom de siste tiår, både teologisk og pedagogisk. Konfirmasjonstiden innebærer fortsatt utfordring og anledning for den enkelte konfirmand til å bekjenne troen. Tyngdepunktet har imidlertid forskjøvet seg fra konfirmasjonsdag og forbønnshandling til konfirmasjonstid som en læretid hvor en rekke muligheter for involverende arbeidsmåter vektlegges, i tillegg til mer tradisjonell undervisning.

Justeringer av ordvalg i liturgiske ledd og rubrikker er gjort i tråd med endringer i dåpsliturgien fra 2017 og den justerte Ordning for hovedgudstjenesten fra 2018. Bibeltekster er oppjustert i samsvar med språket i Bibel 2011.

De gudstjenestene dette saksdokumentet gjelder er de særskilte gudstjenester som er knyttet til konfirmasjonstiden. Dette er gudstjeneste med presentasjon, samtalegudstjeneste og konfirmasjonsgudstjeneste. Det er også arbeidet med forslag til revisjon av Alminnelige bestemmelser for konfirmasjon i Gudstjenesteboken fra 1992.

Til presentasjonsgudstjenesten er det kun arbeidet med forbønnsdelens språk og symbolbruk. Denne gudstjenesten gjennomføres ellers i tråd med den enkelte menighets lokale grunnordning. Arbeidsgruppen har ikke tatt for seg samtalegudstjenesten, da også denne fullt og helt gjennomføres etter lokal tradisjon og opplegg. Det er konfirmasjonsgudstjenesten som er gjenstand for de fleste endringsforslagene. Endringsforslagene gjelder:

For presentasjons- og konfirmasjonsgudstjenesten

Fornyelse av bønnespråket

Symbolbruk

For konfirmasjonsgudstjenesten

Konfirmasjonsgudstjenesten som forbønns- og velsignelsehandling

Endring av rekkefølgen i forbønnsdelen

Forslag til alternative tekster til lesninger og preken

Revisjonen av *Ordning for konfirmasjonstidens gudstjenester* vil erstatte både Gudstjenestebokens konfirmasjonsordning og bønner fra 1992¹ og forsøksordningen med alternative bønner fra 2002².

Det arbeides med en nynorsk versjon av gudstjenestene, og dette vil være klart til høringsrunden våren 2019. Høringsspørsmål vil også bli utarbeidet.

Forslag til vedtak

1. De synspunkter som kom fram i Kirkerådets drøfting innarbeides i dokumentet.
2. Saken oversendes til Bispemøtet forut for høring våren 2019.
3. Saken forberedes videre med tanke på behandling i Kirkemøtet 2020.

Saksorientering

---

¹ Gudstjenesteboken del II Kirkelige handlinger s 71

² <https://kirken.no/liturgier>

1. Bakgrunn for arbeidet

I forkant av at Gudstjenestebok for Den norske kirke ble utgitt i 1992, etablerte Kirkemøtet en ordning med liturgiske forsøkssaker (KM 20/91). Ordningen med liturgiske forsøkssaker skulle sikre et fortsatt liturgisk utviklingsarbeid.

I de påfølgende årene, frem til starten på liturgireformen i 2011, ble det vedtatt en rekke forsøkssaker av større eller mindre omfang.³ Etter at Kirkemøtet vedtok ny ordning for hovedgudstjenesten i 2011, har de fleste tidligere forsøkssaker blitt integrert i reformen.

I 2013 var det to «aktive» forsøkssaker, nemlig *Sammenkjedede prekenetekster* fra 1999 og *Bønner til konfirmasjonstidens gudstjenester* fra 2002. Nemnd for gudstjenesteliv behandlet denne saken i sitt møte 28.-29. januar 2013 og gjorde da følgende vedtak (punkt 3):

NFG anbefaler at forsøksordningen *Bønner til konfirmasjonstidens gudstjenester* bearbeides med tanke på å gjøre den om til en fast liturgisk ordning som erstatter dagens ordning for konfirmasjonstidens gudstjenester. Ordningen oversendes Kirkerådet til videre behandling.

Kirkerådet behandlet disse på møte i mars 2013 med følgende vedtak (KR 21/13):

1. Kirkerådet anbefaler at forsøkssaken *Sammenkjedede prekenetekster* avsluttes – men sender saken til Bispemøtet til uttalelse før endelig vedtak fattes.
2. Forsøkssaken *Bønner til konfirmasjonstidens gudstjenester* sendes tilbake til NFG for videre bearbeiding med tanke på oppgradering til en regulær liturgisak.

Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) behandlet saken *Bønner til konfirmasjonstidens gudstjenester* i 2014 (NFG 09/2014) med følgende vedtak:

Denne saken betraktes som oppfølging og avklaring av en forsøkssak. Det nedsettes en arbeidsgruppe. Erfaringer innsamles. Sekretariatet orienterer Bispemøtet.

Saken har imidlertid blitt liggende. En grunn til dette var at man måtte begrense antall liturgihøringer, da det i disse årene var mange høringssaker fra Kirkerådet. Arbeidsgruppen trådte aldri i funksjon, og det ble ikke foretatt noen erfaringsinnhentning.

Nedenfor følger en punktviss oversikt over revisjonsarbeidet som NFG v/arbeidsgruppen har utført. Kommentarer som orienterer om de ulike endringer er i innskutte avsnitt. Rubrikkene i liturgiene er i rødt, slik som er vanlig praksis i gudstjenestebøker og -hefter.

1. Konfirmasjon og historikk

---

³ Ref. også til sak KM 10/04 og BM 14/04 Prosedyre for behandling av liturgisaker

Opplæring i den kristne tro er sentralt for den døpte – og for kirken. På samme måte som den nyfødte må lære livet å kjenne, må den døpte lære å kjenne den troen han/hun er døpt til. Slik hører trosopplæring sammen med dåpen. Trosopplæring er derfor et av Den norske kirkes hovedsatsingsområder. Den har en mangefasettert historie i vår kirkes tradisjon.

Kunnskapsprøve

Katekismeundervisning og offentlig prøving av kunnskaper lå til grunn da konfirmasjonen ble innført Norge i 1736.⁴ *Overhøringen og løftet* som konfirmanten ga, ble de to sentrale elementer.

En ny konfirmasjonsbønn ble innført i 1785, noe kortere enn den fra 1736, men mer svulstig og moraliserende. Gudstjenestene kunne bli ganske lange, siden konfirmasjonshandlingen var høyt skattet i menighetene og fullsatte kirker skapte stor motivasjon og prekenlyst hos predikantene. Den nye, liturgisk utformede 'overgangsrite' syntes å ha fylt et behov hos de brede lag i folket.

Spørsmål som ble diskutert

Ut over 1800-tallet ble det diskusjon både om *spørsmålene til konfirmantene* samt om konfirmantenes muligheter for å *knele ved alteret*. Før Gustav Jensens reform (autorisert i 1887) hadde konfirmasjonsordningen bare ett bønneord. Da det utkom en ny Alterbok i 1889, endret den konfirmantens *Ja* til et *håndslag*.

Alminnelige bestemmelser i gudstjenesteboken fra 1992

Revisjonsperiodene tydeliggjorde at kirken til enhver tid kunne legge vekt på de aspekter i oppfølgingen av dåpen som man mente var mest aktuelle og nødvendige ut fra situasjonen i kirke og samfunn. Dette preget også liturgikommisjonens arbeid fram mot ordningen av 1992.

Alminnelige bestemmelser i Gudstjenesteboken fra 1992 sier (pkt 3):

Opplæringen i konfirmasjonstiden er en viktig del av kirkens ansvar for dem som er døpt. Kirken vil be for de unge, undervise dem og hjelpe dem til å leve som kristne i forsakelse og tro, tilbedelse og tjeneste.

Her understrekes kirkens ansvar og hva kirken vil gjøre for den enkelte konfirmant. Punkt 5 understreker at *deltakelse i menighetens gudstjenester er en vesentlig del av konfirmantforberedelsen*.

Vedtak i 2002

Alternative bønner til konfirmasjonstiden ble vedtatt av Kirkerådet i februar 2002, som svar på et behov for mer oppdaterte bønner enn de som utkom i 1992. Det gjaldt særlig bønnene for den enkelte konfirmant. Saksdokumentene anbefaler at saken bør følges opp med et mer omfattende arbeid, hvor disse gudstjenestene ses i lys av en fornyet tilretteleggelse for unges deltakelse i gudstjenestelivet.

---

⁴ Helge Fæhn; Gudstjenestelivet i Den norske kirke s 249ff, Universitetsforlaget

2. Endringsforslagene

a) Revisjon av Alminnelige bestemmelser

Det liturgiske revisjonsarbeidet som er gjort siden den gjeldende Gudstjenesteboken utkom i 1992 medfører at også Alminnelige bestemmelser bør revideres. Enkelte ord og beskrivelser fra 1992 sies i dag på andre måter. Noe av det som står fra 1992-ordningen gjelder heller ikke lenger.

b) Fornøyelse av bønnespråket

Kirkens bønnespråk legger stor vekt på bønneemner som tilhørighet og Guds nærvær, vern om skaperverket, omsorg for vår neste og kampen for rettferdighet. I revisjonsprosessen har det vært etterstrebet at dette gjenspeiles i bønnene. Det er også et savn at de tidligere konfirmasjonsliturgiene ikke *takker for ungdommene* eller gir en uttalt *bekreftelse*.

c) Symbolbruk

Symbolhandlinger er tydelige, de berører emosjonelt og innbyr til fysisk engasjement og bevegelse. Her vil vi særlig peke på forslag B og C i *Påminnelse om dåpen* i konfirmasjonsgudstjenesten, som gir rom for både korstegning og stenking av vann, i tillegg til lystenning. Dette forutsetter at konfirmantene gjennom konfirmasjonstiden er blitt fortrolige med slike symbolhandlinger.

d) Konfirmasjonsgudstjenesten som forbønns –og velsigneshandling

Forbønn for den enkelte konfirmant er konfirmasjonsgudstjenestens klimaks. For å løfte fram begge disse dimensjonene foreslås det å avslutte hver forbønn for den enkelte konfirmant med *velsign og bevar henne/ham!* Ordene *velsigne og bevare* bærer også i seg et ekko fra Den aronittiske velsignelse, som er kjent for mange fra de kirkelige handlinger. Den bibelske oppfordring til å være generøs med velsignelse er også sterk. Det kan nevnes Salme 118,26; Ef 1,3; og 1 Pet 3,9.

e) Endring av rekkefølgen i forbønnsdelen under konfirmasjonsgudstjenesten

Forslaget anbefaler at *Bønn for den enkelte konfirmant* kommer før Bønnesalme og Forbønn for konfirmantene. Dette er nytt i forhold til liturgien fra 2002. Både praktiske og dramaturgiske hensyn ligger som begrunnelse til dette.

f) Forslag til alternative tekster til lesninger og preken i konfirmasjonsgudstjenesten

I forslaget åpnes det for tekster som avspeiler krevende livserfaringer og tekster med kvinnelige hovedkarakterer. Her kan det vises til forskningsprosjektet *Bibelen i trosopplæringen* (MF), som i en rapport januar 2018⁵ etterlyser nettopp dette i forhold til hvilke tekster som brukes i trosopplæringen. Denne utfordringen er forsøkt besvart ved de nye tekstforslagene.

3. Revisjon av Alminnelige bestemmelser

---

⁵ MF-rapport 1:2018

Alminnelige bestemmelser definerer hva kirkelig konfirmasjon er og hvordan konfirmasjonstiden skal integreres i menighetens liv. Konfirmantene skal involveres i gudstjenesteforberedelser og oppgaver under gudstjenester, som kirkeverter, tekstlesere, ministranter eller annen praktisk medvirkning, alt etter lokale tradisjoner og liturgisk grunnordning. Revisjonen er gjort i tråd med det liturgiske revisjonsarbeid som er utført siden 1992.

Forslag til alminnelige bestemmelser:

1. Konfirmasjon i Den norske kirke innebærer at Guds løfte i dåpen bekreftes overfor den enkelte konfirmant. Kirken inviterer til dåp fordi Jesu ord i Matt 28, 18-20 gir en klar oppfordring til å døpe og undervise i troen:

«Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» (Matt 28, 18-20).

2. I samsvar med dette oppdraget døper kirken barn som bringes til dåpen av sine foreldre/ foresatte, og unge og voksne som selv ønsker å bli døpt. Dåp av barn skjer i forventning om at de får delta i trosopplæring i hjem og kirke og tar del i kirkens ordning for konfirmasjon. Ved dåpshandlingen fremsier menigheten den kristne forsakelse og tro. Dette gjøres også i den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten.

3. Konfirmasjonstiden er en læretid, som er en viktig del av kirkens arbeid med å oppfylle sitt ansvar for dem som er døpt. Konfirmasjonstidens innhold har som formål å bidra til en systematisk og sammenhengende trosopplæring.

4. Målet for konfirmasjonstiden er å vekke og styrke troens liv som gis i dåpen, slik at de unge kan leve sitt liv i forsakelse og tro, tilbedelse og tjeneste som Jesu Kristi disipler i hjem, menighet og samfunn. Konfirmasjonstiden skal gi en helhetlig oversikt over og et møte med troens innholds-, praksis- og fellesskapsdimensjoner i dialog med konfirmantens livsspørsmål.

5. Konfirmasjonstiden er åpen for både dømte og udømte. For dem som ikke er døpt, ønsker kirken i konfirmasjonstiden å veilede den enkelte i en prosess til et selvstendig valg i forhold til tro og dåp. For å delta i den avsluttende konfirmasjonsgudstjenesten må dåp finne sted før denne. Dåp under konfirmasjonstiden tilbys som handling integrert i en av menighetens gudstjenester eller i egen dåpsgudstjeneste.

6. Konfirmasjonstiden skal integreres i den lokale planen for trosopplæring. Deltakelse i menighetens liv er en vesentlig del av konfirmantforberedelsen.

7. Gudstjenesten har en sentral plass i konfirmasjonstiden. Ved at konfirmantene nevnes særskilt under forbønnen i hovedgudstjenestene er de omsluttet av menighetens forbønn gjennom hele konfirmasjonstiden.

8. Konfirmantene skal delta på minimum åtte gudstjenester i konfirmasjonstiden. De særskilte gudstjenestene knyttet til konfirmasjonstiden er gudstjeneste med presentasjon, samtalegudstjeneste(r) og konfirmasjonsgudstjeneste med forbønn for den enkelte konfirmant. Konfirmantene bør møte ulike former for gudstjeneste, samtidig som gjenkjennelse og lokalt særpreg ivaretas. Valg av salmer i konfirmasjonstiden bør inneholde et utvalg som representerer kirkens felleseie.

9. Ved gudstjenester særlig tilrettelagt for konfirmantene, slik som presentasjons-, samtale – og konfirmasjonsgudstjenesten benyttes i hovedsak kirkeårets tekster. Arbeidet med

gudstjenestene tilpasses den enkelte menighets lokale grunnordning for hovedgudstjeneste. Innslag av aktualiserende, dramatiserende og aktiviserende art kan benyttes i gudstjenestene, så sant disse integreres i og samsvarer med menighetens lokale grunnordning for hovedgudstjenesten.

10. Invitasjon til konfirmasjon gjelder alle døpte, uavhengig av funksjonsnivå. Kirkeloven fastslår i kap 1 § 14 g at Kirkelig fellesråd er ansvarlig for anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring^[1].

11. Presentasjons- og konfirmasjonsgudstjenesten følger menighetens vedtatte grunnordning for hovedgudstjeneste. Den liturgiske tjeneste bør så langt det er mulig fordeles mellom prest, kateket og medliturger.

12. Disse alminnelige bestemmelsene erstatter bestemmelsene i Gudstjenesteboken fra 1992.

Man kan søke biskopen om samtykke til å benytte eldre liturgier (1920, 1992).

4. Gudstjeneste med presentasjon av menighetens konfirmanter

Til denne gudstjenesten er det utarbeidet nye forslag til Bønn for konfirmanter. Det anbefales også en symbolhandling i forbindelse med presentasjon av den enkelte konfirmant, og at denne knyttes til at konfirmanterens navn leses. Å knytte dette til konfirmanterens navn er nytt i forhold til liturgien fra 2002.

Ved starten av konfirmasjonstiden presenteres menighetens konfirmanter i en gudstjeneste.

Presentasjonen av konfirmanterene kan skje i gudstjenestens samlingsdel eller i forbindelse med forbønnsdelen.

Til presentasjonen kan man knytte lystenning eller andre enkle symbolhandlinger, f.eks når konfirmanterens navn leses.

Dersom det ikke er dåp i gudstjenesten, kan det være et eget ledd: *Påminnelse om dåpen*. Her kan man benytte innledningsordene fra alternativ A i *Påminnelse om dåpen* i konfirmasjons- gudstjenesten.

Forbønn kan hentes fra *Formulerte forbønner* i Ordning for hovedgudstjeneste 2019, *alternativ 3 eller 4*.

Følgende bønn kan brukes som *Bønn for konfirmanterene*, på forbønnens plass. Bønnen ledes av liturg eller medliturg. Menighetssvaret kan være lest eller sunget, i tråd med vedtatt lokal grunnordning.

L/ML La oss vende oss til Gud i bønn.

Allmektige Gud, du holder himmel og jord i dine hender.

Vi ber for jorda du har gitt oss.

Skap fred der det er krig, gi de sultne mat og hold din hånd over dem som er på flukt.

Bevar ditt skaperverk. Lær oss å ta vare på naturen så vi ikke ødelegger den.

^[1] Kirkeordning skal vedtas i KM 2019 og trer trolig i kraft 1.1.2020

Vi ber for vårt land, for stedet vi bor (eller byen/bygda), og for alle som har ansvar i samfunnet.

Styrk våre familier og fellesskap, lær oss å være gjestfrie mot fremmede, og gi alle et sted å høre til.

Se til ulykkelige, ensomme og redde, og åpne våre øyne for andres nød.

Gud, vi ber:

M Bønnesvar

Nådige Gud, vi takker deg for kirken, der du møter oss gjennom Ord og sakrament.

Vi takker deg for dåpen, der du gir oss troen på Jesus Kristus, og for nattverden, der vi mottar hans kropp og hans blod.

Vi ber for den verdensvide kirke. Gi vern til alle som forfølges for sin tro.

La kirken være et tegn på håp.

Vi ber for vår menighet. La den være et sted der vi finner trygghet, hvile og kraft.

Gud, vi ber:

M Bønnesvar

Gode Gud, du styrker oss med Den hellige ånd.

Vi takker deg for konfirmantene.

Vi ber for hver og en av dem, og for deres familie, venner og faddere.

Velsign konfirmasjonstiden,

og la oss alle vokse i tro, håp og kjærighet.

Gud, vi ber:

M Bønnesvar

L/ML Evt.: Vi ber for... (aktuelle bønneemner i lokalt- nasjonalt eller globalt perspektiv)

L/M Gud vi ber

Menighetssvar

Her følger Fadervår. Dersom det feires nattverd, bes Fadervår under nattverdsdelen.

Gudstjenesten fortsetter i tråd med lokal grunnordning.

5. Gudstjeneste med samtale

I løpet av konfirmasjonstiden deltar konfirmantene i en eller flere samtalegudstjenester, hvor de på forskjellig måte kan fremstille temaer om eller i samtale gjennomgå hovedspørsmål i kristen tro og kristent liv. Samtalegudstjenester gjennomføres etter lokal tradisjon og opplegg.

6. Konfirmasjonsgudstjenesten

Dette forslaget er utarbeidet i tråd med Justert ordning for hovedgudstjeneste 2019 og er satt opp sammen med denne liturgien. En nynorsk versjon av konfirmasjonstidens gudstjenester vil foreligge til høringsprosessen våren 2019.

Det foreliggende forslag åpner i større grad enn tidligere for bruk av symboler, særlig korstegn, både under dåpspåminnelsen og ved bønner for den enkelte konfirmant.

LITURGIFORSLAG FOR GUDSTJENESTE MED KONFIRMASJON

Konfirmasjonstiden avsluttes med konfirmasjonsgudstjenesten. Gudstjenesten kan feires med nattverd.

Konfirmasjon feires som hovedregel i menighetens hovedgudstjeneste på søn- eller helligdag. Gudstjenesten følger Ordning for hovedgudstjeneste 2019 etter lokal grunnordning.

Ved prosesjon kan det ringes med alle klokkene.

Prest kan bære messehagel. Se punkt 1.4. i Regler for bruk av liturgiske klær.

Påskelyset er tent. Se § 3,13 i Regler for liturgisk inventar og utstyr.

I. Samling

1 | Forberedelse

Kirkerommet er åpent en stund før gudstjenesten, med anledning til stillhet, lystenning og bønn.

Klokkeringing

Her eller etter 3 Hilsen kan det være:

Kort informasjon om dagens gudstjeneste ved medliturg eller liturg

Informasjonen avsluttes med:

ML/L: «La oss være stille for Gud»

Kort stillhet

Tre klokkeslag

2 | Inngangssalme

Menigheten står under prosesjon, Inngangssalme og Hilsen.

3 | Hilsen

Før de to første alternativene til inngangssord kan liturgen si: Kjære menighet.

L Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Eller

Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle.

Eller

I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Eller

I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Om kort informasjon om dagens gudstjeneste ikke er gitt under ledd 1, kan den gis her.

4 | Samlingsbønn

Her følger *samlingsbønn* eller følgende bønn:

ML La oss be.

Gode Gud, vi takker deg for konfirmasjonstiden. Velsign gudstjenesten og la denne dagen bli fylt av glede. Åpne våre hjerter for det du vil gi oss.

ML Gud, vi ber.

A Amen.

5 | Syndsbekjennelse

Plasseres her eller i ledd 16 (kunngjøringer)

6 | Bønnerop kyrie

7| Lovsang gloria

8| Dagens bønn

Dagens bønn kan utelates.

Istedenfor Dagens bønn for den aktuelle søndag kan man bruke en av følgende bønner:

Enten *A*

L Trofaste Gud, du tok oss imot i dåpen. Du elsker oss, slik en kjærlig mor og far elsker sine barn. Styrk oss i troen og la oss få leve i fellesskap med deg og hverandre; ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.

L Eller *B*

Evige Gud, du tok oss imot i dåpen. Du svikter oss aldri. Vær vår styrke og hjelp gjennom livet, og la oss få leve til beste for hverandre; ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre, som med deg og Den hellige ånd lever og råder, én sann Gud fra evighet til evighet.

II.Ordet

Til del II Ordet er det levert alternative lese- og prekentelekster. Tekstforslagene her henspiller i sterkere grad på *livet nå, ivaretagelse, bønn om kraft og styrke*, mer enn på konfirmantens egen bekreftelse.

Tekstene gjenspeiler flere ulike typer menneskelige livsopplevelser enn de alternative tekstene fra 1992. Tekstvalget omhandler begge kjønn, samt krevende livserfaringer som utenforskap (Joh 4, 1 -26), kropp og bekymring (Matt 6, 25-31), angst (Joh 14, 1-6), ensomhet og anger (Luk 15, 11-32).

1. GT Salme 71, 1-6/ Epistel 1Joh 4, 7-10 / Evangelium Luk 15, 1-10
Tilflukt – vern, håp / La oss elske hverandre / Sauen og sølvmynten
2. GT Salme 23 / Epistel Gal 5, 13-15 / Evangelium Luk 24, 13-16. 28-35
Hyrden... / Kalt til frihet – elske din neste / Emmausvandrerne
3. GT Salme 8 / Epistel 1 Kor 13, 7-13 / Evangelium Joh 4, 1-26
Herre, vår Herre.../ Kjærligheten... / Kvinnen ved brønnen
4. GT Jer 29,11-14a / Epistel Ef 3, 14-21 / Evangelium Matt 6, 25-31
Gi dere fremtid og håp / ...om styrke og innsikt / Kroppen – bekymring...
5. GT Joel 3,1-2 / Epistel 1 Kor 12, 4-6. 12-14 / Evangelium Joh 14,1-6
Løfte om Ånden / Forskjellige nådegaver –én ånd / ..ikke grepet av angst – tro på meg..
6. GT 1 Mos 24, 8-21 / Ef 2, 8-10 / Evangelium Luk 15,11-32
Hagar og Ismael / Av nåde er dere frelst / Sønnen som kom hjem

Tekstlesning og preken, ledd 9-13 i Ordning for hovedgudstjeneste

Det leses én eller to lesetekster i tillegg til prekenteleksten. I andre hovedgudstjenester enn høymessen kan det være to lesninger, eller én lesning (evangeliet).

Se Alminnelige bestemmelser.

Påminnelse om dåpen

Dette leddet følger etter at en salme er sunget mellom ledd 13 Preken og ledd 14 Trosbekjennelsen og utføres som hovedregel ved døpefonten.

Enten **A**

Liturgen eller en medliturg heller rikelig med vann i døpefonten.

L vendt mot menigheten

Kjære menighet.

I dåpen frelste Gud oss ut av mørkets makt og gav oss rett til å være lysets barn. Vi ble kalt til å følge Kristus og leve vårt liv i fellesskap med ham. La oss derfor bekjenne forsakelsen og troen som lyder ved vår dåp.

Eller **B**

Liturgen eller en medliturg heller rikelig med vann i døpefonten.

L vendt mot menigheten

I dåpen ble vi født på ny av vann og ånd. Vi ble tegnet med det hellige korsets tegn. La oss minnes vår dåp, der vi ble forenet med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tatt inn i kirkens fellesskap.

Her kan liturgen og konfirmantene tegne seg med korsets tegn og sammen si høyt: «Jeg tilhører Jesus Kristus». Forutsetningen er at konfirmantene er fortrolige med denne symbolhandlingen.

L La oss bekjenne forsakelsen og troen som lød ved vår dåp.

Eller **C**

L vendt mot menigheten

I dåpen tok Gud oss imot, og vi ble tatt inn i kirkens fellesskap.

Ett eller flere av følgende symboler (a-c) kan benyttes.

a. Et lys tennes fra Påskelyset og settes i døpefonten.

L Jesus sier: Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys. Joh 8,12

b. Vann helles i døpefonten (hvis både a, b og c benyttes, kan en ministrant holde lyset her og under stinkingen)

L Herre vår Gud, i dåpen ble vi ble forenet med Jesus Kristus. Forny oss i dag i tro, håp og kjærlighet.

c. Stenking med vann

L Til minne om vår dåp!

Liturgen dypper et lite knippe kvister av eviggrønn busk i døpefonten og stenker tre ganger ut over konfirmantene/menigheten mens hun/han sier:

L I Faderens, (stenke)

og Sønnens (stenke)

og Den hellige ånds navn (stenke)

L La oss sammen bekjenne forsakelsen og troen som vi er døpt til.

Menigheten reiser seg.

Alle

Jeg forsaker djevelen....

Den apostoliske trosbekjennelse, ledd 14

Menigheten setter seg.

15| Salme

Salmen kan alternativt synges mellom ledd 13 Preken og ledd 14 Trosbekjennelse.

16 | Kunngjøringer

17 | Syndsbekjennelse

Plasseres her eller som ledd 5.

18. | Forbønn for kirken og verden

Forbønn for den enkelte konfirmant er gudstjenestens høydepunkt. Det er dette alle venter på. I 2002-liturgien kommer dette leddet etter den felles forbønn for konfirmantene. Mye synes å tale for at dette har vært en klok liturgisk oppbygning, fordi man utnytter en innebygget spenning i liturgien.

I dette liturgiske arbeidet foreslås imidlertid en endring i rekkefølgen av leddene i *Forbønn* i konfirmasjonsordningen fra 2002. I det herværende forslaget blir det slik:

- a; Forbønn for den enkelte konfirmant
- b; Bønnesalme/bønnevers
- c; Forbønn for konfirmantene

Det er flere grunner til å foreslå en slik endring. De praktiske detaljene i gjennomføringen av forbønnsdelen, og den enkelte konfirmants større eller mindre sjenanse er erfart å skape en praktisk utfordring slik det er nå. Konfirmantene må passe på kappene, ikke snuble i trapper, knele, gjøre alt rett, mm. Liturgien både før og etter forbønnshandlingen, også prekenen, er med på å peke på og tolke denne.

Ved å endre rekkefølgen i forbønnshandlingen, vil den enkelte konfirmant kunne ta imot det etterfølgende liturgiske forløp med en større fysisk og mental ro.

Når felles bønn for konfirmantene kommer etter forbønnen for den enkelte, kommer det samtlende perspektivet til sin rett. Samlet sett gir dette en bedre dramaturgi.

18 A. / Forbønn med velsignelse for den enkelte konfirmant

Konfirmantene kan komme fram enkeltvis eller gruppevis og knele ved alterringen.

Til forbønnshandlingen kan en knytte lystenning eller andre enkle symboler.

Under forbønnen legger liturgen, eventuelt sammen med medliturg, hånden på hver enkelt konfirmants hode. I forlengelsen av håndspåleggelsen, mens en enda holder hånden på konfirmantens hode, kan liturgen markere korstegnet over konfirmantens panne med tommelen.

Når konfirmantene kommer fram enkeltvis kan det skje ved at den første konfirmanten går via døpefonten til alterringen, og den neste går fram til døpefonten og venter der mens den første blir bedt for. Når den som er blitt bedt for, reiser seg for å gå ned, går den neste fram til alterringen, mens en ny tar plass ved døpefonten.

Ved døpefonten kan en medliturg eller ungdomsleder tegne korset i konfirmantens hånd eller panne. Alternativt kan konfirmantene selv tegne korstegnet på panne, overkropp eller håndflate med vann fra døpefonten.

Alternativt går konfirmanten ned til et lysteningssted eller lysglobe. Konfirmanten eller en medliturg/ungdomsleder kan tenne et lys. Konfirmanten kan få en symbolsk gave, et kors, en rose eller liknende, enten her eller ved gudstjenestens slutt.

Liturg

vendt mot menigheten

L Kjære konfirmanter.

Til den kristne tro er dere døpt. I den kristne tro er dere opplært. Kom nå fram til alteret, så vi kan be for hver enkelt av dere i Jesu navn.

Konfirmantene går fram slik det er avtalt på forhånd og kneler på alterringen.

Bønnene avsluttes med " Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn".

Under disse ordene kan liturgen tegne et korstegn på konfirmantens panne

Noen refleksjoner om bønnespråket i forbønnene for den enkelte konfirmant:

Forbønn med velsignelse

«Konfirmasjonen er ganske enkelt en ungdomsgudstjeneste med bønn for de unge og velsignelse over dem», skrev daværende prost Bjarne Hareide i avisen Dagen april 1973. I avslutningen av forbønnene for den enkelte konfirmant anbefales med dette forslaget å hente opp igjen *velsignelsesmomentet* som falt ut i 1979, og som gjorde at konfirmasjonsgudstjenesten ble en ren forbønngudstjeneste. Kommisjonen den gang var urolig for sammenblanding av velsignelse og håndspåleggelse, fordi det nærmet seg en ordinasjonshandling. Dette er ikke lenger noen teologisk debattsak.

Både liturgi og preken må peke på nettopp forbønnshandlingen, slik at alt kan medvirke til å *fortolke, forlenge og forsterke øyeblikket* når den enkelte konfirmant blir bedt for med håndspåleggelse. Som eksempel på formulering fra bønn for den enkelte konfirmant kan nevnes:

Livets Gud, vi takker deg for NN. *Hun/han* ble forenet med deg i dåpen. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Hjelp *henne/ham* til å leve i tillit og tro på din kjærlighet. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

Begrunnelsen for å avslutte den enkelt forbønn med ...velsign og bevar *henne/ham*... er at dette vil medvirke til at konfirmasjonen fremstår tydeligere som en forbønns- og velsigneshandling.

I forslaget er denne avslutningen lagt til alle bønnene for den enkelte konfirmant, både de nye som er formulert, og i omarbeidelsen av bønnene fra 2002. Det liturgiske leddet får overskrift: *Forbønn med velsignelse for den enkelte konfirmant*.

Den mest betydelige bruken av ordene *velsigne og bevare* er Den aronittiske velsignelsen i 4. Mos 6, 24-26. Ved å bruke disse ordene, vil mange kunne kjenne dette igjen som et ekko av denne. Oppfordringen til å være generøs med velsignelse er også sterk. Det kan nevnes Salme 118,26; Ef 1,3; og 1 Pet 3,9. Referanse å kople velsignelsen til Jesu navn er bl.a. Efeserne 1,3 - han som i Kristus har velsignet oss.....

Hvis vi sammenlikner dette med det siste revisjonsarbeidet av hovedgudstjenesten, er ordene *velsigne og bevare* også valgt for barn som ikke skal motta nattverdselementene: **De som kommer fram og som viser at de ikke skal motta nattverden, velsignes av den som bærer brødet, med håndspåleggelse eller korstegning.**

Liturgen kan si dette eller lignende ord:

Herren velsigne deg og bevare deg og føre deg til det evige liv.

Forbønn med velsignelse for den enkelte konfirmant

Enten A (nyformulerte bønner)

1 Livets Gud, vi takker deg for NN. *Hun/han* ble forenet med deg i dåpen. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Hjelp *henne/ham* til å leve i tillit og tro på din kjærlighet. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

2 Trofaste Gud, vi takker deg for NN. I dåpen ble *hun/han* tegnet med korsets tegn. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Gi *henne/ham* en trygg og tillitsfull tro, og la din barmhjertighet være en kilde til trøst og glede. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

3 All nådes Gud, vi takker deg for NN. I dåpen kalte du *henne/ham* til fellesskap med deg. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Fyll *henne/ham* med livsglede, kjærlighet og håp. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

4 Kjærlighetens Gud, vi takker deg for NN. *Hun/han* ble kalt av deg i dåpen. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Gi *henne/ham* kraft til å leve i kjærlighet og tro. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

5 Håpets Gud, vi takker deg for NN. Du tok imot *henne/ham* i dåpen. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Vær *hennes/hans* lys i mørket, gi trygghet i troen og bevar *henne/ham* i din kjærlighet. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

6 Fredens Gud, vi takker deg for NN. I dåpen ble *hun/han* tatt inn i din kirke. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Hold *henne/ham* nær til deg, så *hun/han* kan leve i tro og tillit. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

7 Gud, vår skaper, vi takker deg for NN. *Hun/han* mottok nådens vann i dåpen. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Gi *henne/ham* håp og tro og bevar *henne* i din kjærlighet. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

8 Evige Gud, vi takker deg for NN. I dåpen åpnet du for *henne/ham* et nytt liv i fellesskap med deg. Styrk *NN* med din hellige Ånd. Omslutt *henne/ham* med din kjærlighet og gi *henne/ham* en tro som bærer. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

9 Barmhjertige Gud, vi takker deg for NN. I dåpen fikk *hun/han* del i Kristi død og oppstandelse. Styrk *NN* ved Den hellige ånd. Vær med *henne/ham* gjennom livet og bevar *ham/henne* i troen på deg. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

10 Visdommens Gud, vi takker deg for NN. I dåpen kalte du *henne/ham* til et liv med deg. Styrk *NN* ved din hellige Ånd. Fyll *henne/ham* med håp og tro. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

Eller **B**

Til alternativ B er det foretatt en justering av de nye bønnene som kom som en forsøkssak i 2002. Disse er nå formulert med en *takk* for den enkelte konfirmant samt et dåpsperspektiv, noe 2002- bønnene ikke har. Bønnene artikulere i større grad *livet nå, nåde, ivaretagelse og Åndens hjelp*, mer enn det eskatologiske.

Liturgen legger hånden på konfirmantens hode og ber ved navns nevning én av følgende bønner:

1 Trofaste Gud, vi takker deg for (navnet nevnes). Du tok imot *henne/ham* i dåpen. Styrk *NN* ved din hellige Ånd og la *henne/ham* alltid se at *hun/han* er elsket av deg. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

2 Himmelske Far, vi takker deg for (navnet nevnes) Du kalte *henne/ham* gjennom dåpens vann. Gi *henne/ham* kraft i hverdagen. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

3 Gode Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) Du ga *henne/ham* det evige livs håp da *hun/han* ble døpt. Bevar *NN* fra alt ondt og la *henne/ham* kjenne at du alltid tar *henne/ham* imot. Gi *henne/ham* troens glede. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

4 Evige Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) *Hun/han* er dyrebar i dine øyne. Bevar *NN* fra alt ondt og vær *hans/hennes* vokter og hjelper i dag og alle dager. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

5 Herre, treenige Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) I dåpen ble *hun/han* båret til deg. Vær hos *henne/ham* med ditt lys, også i dager som er mørke. La *NN* kjenne at du er nær. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

6 All nådes Gud, vi takker deg for (navnet nevnes). Du som har begynt den gode gjerning i *ham/henne*, fullfør den, helt til Jesu Kristi dag. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

7 Barmhjertige Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) Du kalte *henne/ham* i dåpen til å leve i fellesskap med deg. Vis *NN* det håpet *hun/han* eier i deg. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

8 Trofaste Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) I dåpen fikk *hun/han* del i en nådens kilde. Omslutt *NN* med den kjærlighet som er sterkere enn våre nederlag. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

9 Livets Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) I dåpen kalte du *henne/ham* ved navn og ga henne løfte om det evige liv. Styrk *NN* ved din hellige Ånd til tro og håp. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

10 Allmektige Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) I dåpen ble *hun/han* kalt til et liv i tro. Vær med *NN* gjennom livet og la *henne/ham* se at din kjærlighet er størst av alt. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

11 Nådige, trofaste Gud, vi takker deg for (navnet nevnes) *Hun/han* ble omsluttet av din kjærlighet i dåpen. Styrk *NN* ved din Hellige Ånd og bevar *henne/ham* i en tro som bærer gjennom livet. Velsign og bevar *henne/ham*, i Jesu Kristi navn.

Etter at alle konfirmantene er bedt for sier liturgen:

Enten **A**

L Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny og gitt oss et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde!

Eller **B**

L Gud har nå gitt dere sin rike velsignelse og bekreftet sitt løfte om å være dere nær. Søk ham når dere ber, i tilbedelse og tjeneste, og i fellesskapet av alle troende. Han styrke dere med sin nåde til det evige liv.

Eller **C**

L Med Guds velsignelse og menighetens forbønn er dere konfirmert. Må han som begynte den gode gjerning i dere, fullføre den, helt til Jesu Kristi dag. Bli i hans kjærlighet og i fellesskapet med alle som tror på ham. Han styrke dere med sin nåde til det evige liv.

18 B. / Bønnesalme/Bønnevers

Salme eller annen egnet vokalmusikk, kan utføres av kor eller solist.

18 C. | Forbønn for konfirmanter

Alternativ B i dette leddet er innlevert på nynorsk. Konfirmasjonsliturgiene skal utarbeides på både bokmål og nynorsk før høringsrunden.

Menighetssvaret følger lokal grunnordning.

L Kjære menighet

La oss takke og be for våre konfirmanter.

Enten *A*

L/ML Kjære Gud, vi takker deg for konfirmanter. De er dyrebare i dine øyne. La dem hente kraft i kirkens rom. Vis dem at du er å finne i ditt Ord, i bønner og nattverden. Styrk dem i tro, håp og kjærlighet. Bevar dem og gi dem visdom og kraft i gode og vanskelige stunder. Du har i dåpen gitt ditt løfte om å være med dem alle dager. La dem vandre i ditt lys og nå det evige mål i ditt rike.

M Menighetssvar

Eller *B*

L/ML Evige Gud, vi takkar deg for konfirmanter. Du har skapt dei i ditt bilete og har lova å vere med dei gjennom livet. Vi ber deg særskild for dagen i dag. La det bli ein dag der konfirmanter får visse om at dei er verdifulle og elska. Gud vi bed:

M Kyrkjelydssvar

L/ML Herre Jesus Kristus, du har kalla oss til å elske kvarandre og følgje deg. Vis konfirmanter dine vegar. Høyr dei når dei ber. Møt dei i ordet ditt, i nattverden og i medmenneska deira. La dei leva i tilgjeving og fridom.

Gud, vi bed:

M Kyrkjelydssvar

L/ML Gode heilage Ande. Du møtte oss i dåpen og har gitt oss ein heim i kyrkja. Ver nær hos konfirmanter. Gje dei visdom og kraft når livet er godt, og når det er vanskeleg. Styrk dei i trua, håpet og kjærleiken. La dei leva i tillit til deg og din nåde. Gud, vi bed:

M Kyrkjelydssvar

Eller *C*

L/ML

Gud vår skaper, vi takker deg for konfirmanter. De er dyrebare i dine øyne. Vi ber for deres fremtid.

Gi dem håp ved ditt ord
og styrk dem gjennom den hellige nattverd.

Vær hos dem, også når de møter motgang. La dem oppleve gode fellesskap, hvor de får venner som de kan dele tårer og gleder med. La dem selv være en god venn for andre mennesker.

Vi ber for dem som står ved konfirmantenes side.

La oss alle gå gjennom livet i troen på din nåde, med kjærighet for verden og våre medmennesker.

Det ber vi om i Jesu Kristi navn.

L/ML Evt.: Vi ber for...

Her kan det nevnes aktuelle forbønner for konfirmantenes familier og relasjoner, forbønner som angår årets konfirmanter spesielt samt hendelser som berører lokalsamfunnet. Også sykdom, sorg og andre bønneemner som angår én eller flere av konfirmantene, kan nevnes når det er avtalt med vedkommende.

L/M Gud vi ber
Menighetssvar

19. | Menighetens takkoffer

Menighetens takkoffer kan samles inn her eller under ledd 20 (forberedelse av måltidet), eventuelt under ledd 27 (postludium).

Under takkofferet kan det fremføres egnet instrumental- eller vokalmusikk. Innsamlingen kan skje i kirkebenkene eller ved at man går rundt alteret.

Her følger Fadervår. Dersom det feires nattverd, bes Fadervår under Del III, Nattverd)

IV. Sendelse

Gudstjenesten avsluttes i tråd med lokal grunnordning, enten med nattverdfeiring eller med sluttsalme og velsignelse.

Her kan følge musikk ved kor, solist, eller følgende sluttord:

L Kjære menighet.

Vi er kalt til et liv i tro. Ved Guds nåde og Den hellige ånds hjelp vil vi sammen med Kristus og med hverandre gå fremtiden i møte.

Konfirmantene forlater kirken i resesjon, fulgt av medliturger og liturg.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Saken behandles i henhold til regelverket for liturgisaker, med høringsrunde, etterfølgende administrativ saksgang høsten 2019 og sluttbehandling i Kirkemøtet 2020.

Liturgien vil være tilgjengelig digitalt og trolig i en foreløpig trykket utgave. Denne ordningen vil inngå i Gudstjenestebok II sammen med øvrige særskilte gudstjenester og kirkelige handlinger. Det er uvisst når dette kan skje. Når liturgien trykkes, vil dette medføre utgifter for fellesrådene og bispedømmerådene, slik at dette blir tilgjengelig for menighetene.

Ordningen må også oversettes til de samiske språkene. Prosess og tidsplan for dette avklares i samarbeid med samisk kirkeråd.